

Brüssel, 31.10.2019
COM(2019) 564 final

2019/0246 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) 2016/1139 seoses Läänemere idaosa tursa
püügivõimsuse piirangute kehtestamise, andmete kogumise ja kontrollimeetmetega
Läänemeres ning määrust (EL) nr 508/2014 seoses Läänemere idaosa tursa püügiga
tegelevate laevastike püügitegevuse püsiva lõpetamisega**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Läänemere ökosüsteem on olnud aastakümneid ebakindlas seisus. Samas hoiatasid teadlased alles 2019. aastal, et keskkonnatingimused avaldavad Läänemere idaosa tursale palju rohkem mõju kui varem arvati. See olukord põhjustab praegu Läänemere idaosa tursa varude järsu vähenemise. Olukord on pretsedenditu ka selle poolest, et Läänemere idaosa tursa varud on Euroopa vetes ainsad kalavarud, mille puhul on ICESi hinnangul keskkonnasurve tingitud loomulik suremus ligikaudu kolm korda suurem kui kalastussuremus. Ükski muu Euroopa vete kalavaru ei ole sellises olukorras. Läänemere idaosa tursavaru taastumist ei ole oodata enne 2024. aastat, isegi kui ei toimu mingit püügitegevust.

Eespool kirjeldatud olukorda arvestades võttis komisjon sel aastal seega parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete põhjal ning kooskõlas ühise kalanduspoliitikaga eeskirjadega ja Läänemere mitmeaastase kavaga 2019. aasta juulis vastu esimesed erakorralised meetmed, millega keelati Läänemere idaosa tursa püük kuni aasta lõpuni. Teiseks tegi nõukogu 2019. aasta oktoobris otsuse kehtestada 2020. aastaks vajalikud ja enneolematud püügipiirangud. Taastumist ei ole siiski oodata mitme aasta jooksul. Need erakorralised meetmed toovad seega kaasa laevastike liigse püügivõimsuse ja rasked sotsiaal-majanduslikud tagajärjed asjaomaste rannikukogukondade ja kalandusettevõtete jaoks. Kalandussektor on Läänemere mitme rannikupiirkonna majanduselu kõige tähtsam osa. Samas on Läänemere idaosa tursa kvoodi täituvus olnud mitu aastat suhteliselt väike (alla 60 %); 2018. aastal oli täituvus vaid 40 % ja 2019. aastal kuni juuli keskpaigani, mil komisjon algatas erakorralised meetmed, veelgi väiksem (19 %). Suhteliselt väike kvootide täituvus juba 2018. aastal võis olla ka esimene märk halvast keskkonnaolukorrast ja sellest, et see avaldab Läänemere idaosa tursavarule suurt mõju.

Komisjoni analüüs näitab, et Läänemere idaosa tursast enim sõltuvad laevastikusegmendid hõlmavad rohkem kui 300 laeva, mis on peamiselt traalerid ja võrgulaevad Leedus, Lätis ja Poolas ning vähemal määral Taanis. Neist vaid vähesed näivad olevat piisavalt vastupidavad, et elada üle lühiajaline – ent mitte keskmise tähtajaga või pikaajaline – püügikeeld. Ülejäänud on juba niigi kehvast olukorras, mida püügikeeld halvendab, või kaob nende kasumlikkus täielikult. Need laevastikusegmendid on suure sotsiaal-majandusliku tähtsusega, moodustades umbes 20–50 % vastavast riigi laevastikust Leedus, Lätis ja Poolas, väljendatuna täistööaja ekvivalentides. Arvestades Läänemere idaosa tursa sihtpüügi täielikku keeldu ja muude Läänemere kalavarude suhtes nõukogu poolt 14.–15. oktoobril 2019 kokku lepitud suuri vähendamisi, ei ole Läänemere idaosa tursa püügikeelust enim mõjutatud laevad ja laevastikusegmendid võimelised oma püügitegevust teistele liikidele ümber suunama. Püügikeeld avaldab suurt mõju Läänemere idaosa tursapüügilaevastikele ning tugevat negatiivset mõju teatavatele piirkondadele ja rannikukogukondadele. Tuginedes sellele ja võttes arvesse liikmesriikide jätkuvaid teateid kõnealuse olukorra olulise negatiivse mõju kohta kalandussektorile, samuti asjaolu, et sidusrühmad ei suuda ise kahjulikke tagajärgi leevendada, tegi komisjon järelduse, et kalandussektori jaoks tuleb kehtestada erakorralised meetmed. Erakorralised meetmed hõlmavad selliste Läänemere äärsete liikmesriikide püügivõimsuse ülemmäära kehtestamist, mille laevastikke mõjutab Läänemere idaosa tursa ebasoodne olukord, ning püügivõimsuse vähendamise kava selliste laevastike jaoks, mis tegelesid varem Läänemere idaosa tursa püügiga.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014 loodud Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (edaspidi „EMKF“) on fond, mille abil viiakse aastatel 2014–2020 ellu Euroopa Liidu merendus- ja kalanduspoliitikat. See on üks viiest Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondist, mis täiendavad üksteist ning püüavad edendada majanduskasvule ja töökohtade loomisele tuginevat taastumist Euroopas. Fond aitab kaluritel üle minna säästvale kalapüügile; sellest toetatakse rannikukogukondade majandustegevuse mitmekesistamist ning rahastatakse projekte, millega luuakse Euroopa rannikualadel uusi töökohti ja parandatakse elukvaliteeti.

Kõnealune fond peaks seega andma Läänemere idaosa tursa erandlikust olukorrast mõjutatud liikmesriikidele võimaluse anda rahalist toetust laevastiku püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks, tehes EMKFi kaudu ajavahemikul 2014–2020 kättesaadavaks rahalise toetuse püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks laevade lammutamise kaudu. Seda toetust anti kuni 2017. aasta lõpuni (ja see kehtestati hiljuti Vahemere lääneosa mitmeaastase kava puhul). Kalalaevade kasutusest kõrvaldamine laevade lammutamise teel on samuti ettenägematu meede, mis on tingitud Läänemere idaosa tursavaru erakorralisest olukorrast. Fond peaks seega pakkuma täiendavat paindlikkust selles erandlikus olukorras, võimaldades asjaomastel liikmesriikidel suunata ümber võimalikud ladustamistoetusteks ja integreeritud merenduspoliitika jaoks moodustatud eraldised iga liikmesriigi finantspaketi püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks eesmärgiga tugevdada vajadust laevad lammutada, avaldamata samal ajal negatiivset mõju teiste ühise kalanduspoliitika eesmärkide saavutamisele ja EMKFi rakendamisele. Käesoleva ettepaneku eesmärk on seega Läänemere kalavarude säästev majandamine, vähendades Läänemere idaosa tursa püügi liigset püügivõimsust.

Lisaks sellele on liikmesriigid ja komisjon ühisel seisukohal, et kriitilise tähtsusega keskkonna- ja sotsiaalse olukorra algpõhjustega tegelemiseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid. See tähendab, et tuleb pöörata suuremat tähelepanu Läänemere piirkonna peamistele keskkonnaaspektidele, mis takistavad Läänemere idaosa tursa varu taastumist, ning vähendada varem Läänemere idaosa tursa püügiga tegelenud laevastike püügivõimsuse struktuurset tasakaalustamatust. Käesoleva ettepanekuga nähakse seega ette võimalus pakkuda riigi toetust kalandustegevuse püsivaks lõpetamiseks laevade lammutamise kaudu kaluritele ja ettevõtjatele, kes sõltuvad suurel määral Läänemere idaosa tursast ja keda mõjutab Läänemere idaosa tursa püügikeeld.

Selleks et tagada Läänemeres laevastiku struktuurse kohandamise kooskõla mitmeaastases majandamiskavas sätestatud kaitse-eesmärkidega, peaks toetus püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks selliste kalalaevade lammutamise kaudu, mis sõltuvad suurel määral Läänemere idaosa tursast, olema rangelt tingimuslik ning seotud selliste kohandamise eesmärkide saavutamise ja vahenditega, mis on määratud tegevuskavades kindlaks tasakaalustamata segmentide kohta.

Lisaks tuleks kasutusele võtta täiendavad kontrollimeetmed ja parandada asjakohaste andmete kogumist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on kooskõlas komisjoni ettepanekuga järgmise Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning viimase mitmeaastase kavaga.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Toetus Läänemerel tegutsevate laevade lammutamiseks ei ole praegu kehtiva EMKFi määruse alusel kaasrahastamiseks kõlblik, kuid seda on vaja viimase mitmeaastase kava tõhusaks rakendamiseks.

Lisaks anti EMKFi raames kuni 2017. aasta lõpuni toetust püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks laevade lammutamise teel. Hiljuti on toetatud Vahemere lääneosa (määrus (EL) 2019/1022). Lisaks sisaldab komisjoni ettepanek järgmise, 2021.–2027. aasta EMKFi kohta taas püsiva lõpetamise toetust laevade lammutamiseks.

Peale selle on juba antud kehtiva määruse alusel toetust kalapüügi ajutiseks peatamiseks Läänemeres EMKFi rakenduskavade raames (C(2019)6496).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõige 2.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek tehakse liidu ainupädevusse kuulvas valdkonnas, millele on osutatud ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punktis d. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Ühine kalanduspoliitika on ühine kogu liidule. Üks selle eesmärke on tagada, et püügitegevus on pikas perspektiivis keskkonnasäästlik, aga saavutada ka majanduslik, sotsiaalne ja tööhõivealane kasu. Tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele nõuannetele, otsustas liit kehtestada vajalikud, kuid enneolematud püügipiirangud. See toob kaasa laevastiku liigse püügivõimsuse ning rasked sotsiaal-majanduslikud tagajärjed asjaomastele rannikukogukondadele ja kalandusettevõtjatele. Võimalus taotleda rahalist toetust püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks laevade lammutamise teel aitab neid kahjulikke sotsiaal-majanduslikke tagajärgi leevendada, vähendades samal ajal laevastike püügivõimsust ja sellega seonduvat püügisurvet Läänemere idaosa tursa varule.

- **Vahendi valik**

Kavandatud õigusakt: määruse muudatus.

See on ettepanek kalavarude majandamiseks ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 alusel.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei ole kohaldatav käesoleva ettepaneku tinginud sündmuse erakorralisuse tõttu.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Asjaomase määruse ettevalmistamise ja läbirääkimiste raames konsulteeriti liikmesriikidega ja asjaomaste sidusrühmadega ning eelkõige Läänemere nõuandekomisjoniga Läänemere püügivõimaluste üle 2020. aastal. Mitmed kalandusvaldkonna sidusrühmad ja liikmesriigid on esile tõstnud laevastike liigsest püügivõimsusest tulenevaid probleeme ning raskeid sotsiaal-

majanduslikke tagajärgi asjaomastele rannikukogukondadele ja kalandusettevõtjatele. Kõik ettevõtjad, sidusrühmad ja asjaomased liikmesriigid on rõhutanud vajadust tegeleda ülearuste laevade olukorraga struktuurselt, andes rahalist toetust laevastike püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks. Seepärast on nad palunud teha EMKFi 2014.–2020. aasta eelarve raames kättesaadavaks Euroopa Liidu rahaline toetus kalapüügi püsivaks lõpetamiseks laevade lammutamise teel.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Liit küsib Rahvusvaheliselt Mereuurimise Nõukogult (ICES) igal aastal teaduslikke nõuandeid Läänemere tähtsate kalavarude olukorra kohta. ICESi nõuannete põhjal on ilmne, et Läänemere idaosa tursa järsk vähenemine on tõenäoliselt probleem ka järgnevatel aastatel.

- **Mõjuhindang**

Koostati mõjuhindang komisjoni ettepaneku kohta, mis käsitleb EMKFi aastatel 2021–2027. Selles mõjuhindangus tehti kindlaks ja selgitati peamisi väljakutseid ja probleeme, mida tuleks tulevase programmiga lahendada, tuginedes eelmiste programmitöö perioodide tulemustele ja hinnangutele, uutele poliitilistele prioriteetidele ja ilmnevatele probleemidele, mis vajavad liidu sekkumist. Mõjuhindangus tehti järeldus, et poliitika peab olema sihipärasem, et tegeleda paremini liigse püügivõimsuse küsimusega ja ülepüügiga ELi kalalaevastike nendes segmentides, mis jätkavad kalapüüki jätkusuutmatul tasemel. Seetõttu teeb komisjon ettepaneku toetada püügitegevuse püsivat lõpetamist EMKFi järgmisel programmiperioodil rangetel tingimustel, et tagada selle toetuse suunamine püügivõimsuse ja olemasolevate kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu saavutamisele. Kaasseadusandjad arutavad praegu seda ettepanekut. Võttes arvesse Läänemere idaosa tursa ja sellest kalavarust sõltuvate püügipiirkondade erandlikku olukorda, on parim poliitiline valik püügitegevuse püsiv lõpetamine kalalaevade lammutamise teel. Puuduvad sisuliselt ja õiguslikult erinevad poliitikavariandid peale esildatud variandi.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga tehakse EMKFi alusel uuesti kättesaadavaks toetus püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks kalalaevade lammutamise teel. Seonduvaid ELi rahalisi vahendeid tuleb eraldada kooskõlas EMKFi 2014.–2020. aasta rakenduskavadega ja nendega seotud EMKFi finantseraldistega liikmesriikidele.

Kavandatav muudatus ei too kaasa muutusi määruse (EL) nr 1311/2013¹ I lisas sätestatud mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustuste ja maksete iga-aastastes ülemmäärades. Ettepanek võib hõlmata maksete assigneeringute toomist varasemale ajale ja ei mõjuta eelarvet programmiperioodil.

¹ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2016/1139 seoses Läänemere idaosa tursa püügivõimsuse piirangute kehtestamise, andmete kogumise ja kontrollimeetmetega Läänemeres ning määrust (EL) nr 508/2014 seoses Läänemere idaosa tursa püügiga tegelevate laevastike püügitegevuse püsiva lõpetamisega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

olles konsulteerinud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/1139³ artikli 3 lõikes 3 on võetud kohustus rakendada kalavarude majandamise ökosüsteemipõhist käsitlemist, et viia miinimumini kalapüügi kahjulik mõju mere ökosüsteemile. Kava peab olema kooskõlas liidu keskkonnaalaste õigusaktidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/56/EÜ⁴ artikli 1 lõikes 1 seatud eesmärgiga saavutada aastaks 2020 hea keskkonnaseisund.
- (2) Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu (ICES) teadusliku hinnangu kohaselt ei ole paljud Läänemere liigid ja elupaigad heas seisukorras. Aastane toitainete kogus ületab endiselt piirkondlikult kokku lepitud eesmärgi Läänemere keskosas, Saaristomeres ja Soome lahes. Toitainete kontsentratsioon on ikka veel suhteliselt suur, nagu ka vähese või puuduva hapnikuga süvaveealade ulatus. Saasteainete tase on enamiku Euroopa meredega võrreldes jätkuvalt kõrge. Selline üldine keskkonnaolukord mõjutab toiduvõrgu funktsioone, vähendab vastupanuvõimet ja vastupidavust edasiste keskkonnamuutuste suhtes ning kahandab sotsiaalmajandusliku kasu, sealhulgas püügivõimaluste väljavaateid.
- (3) Läänemere idaosa tursa (*Gadus morhua*) varu vähenemine on olnud seotud kõnealuse olukorraga. ICESi andmetel kannatab varu jätkusuutmatult vähese biomassi tõttu, mis on tingitud kahaneva juurdekasvu, keskkonnategurite ja ökosüsteemi muutuste ühisest

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määrus (EL) 2016/1139, millega kehtestatakse Läänemere tursa-, räime- ja kiluvarude majandamise ja nende varude püügi mitmeaastane kava, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005 ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1098/2007 (ELT L 191, 15.7.2016, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

mõjust, mis põhjustab suurt looduslikku suremust (umbes kolm korda suurem kui kalastussuremus) ning ülemäärast kalastussuremust, võttes arvesse kalavarude seisundit. Kaubandusliku suurusega tursa biomass on praegu madalaimal tasemel alates 1950. aastatest. Lisaks jääb kudekarja biomass ICESi hinnangul keskpikas perspektiivis (2024) allapoole jätkusuutlikkuse piirmäära, isegi kui kalapüüki üldse ei toimu. ICESi 2020. aasta kalavarude nõuandes soovitatakse seega nullpüüki.

- (4) Läänemere mitmeaastases kavas sätestatakse, et kui teaduslikest nõuannetest nähtub, et kalavaru on ohustatud, tuleb võtta kaitsemeetmeid, sealhulgas püügivõimaluste vähendamine ja konkreetset kaitsemeetmeid, ning et neid meetmeid tuleks täiendada kõigi muude asjakohaste meetmetega. Parandusmeetmed võivad hõlmata kalavaru sihtpüügi peatamist ja püügivõimaluste piisavat vähendamist. Vastavalt määruse (EL) 2016/1139 artikli 5 lõikele 4 tuleb valida meetmed vastavalt olukorra laadile, tõsidusele, kestusele ja kordumisele.
- (5) Komisjon võttis Läänemere idaosa tursa varude hindamise põhjal vastu komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/1248⁵, millega keelatakse kuni 31. detsembrini 2019 tursapüük ICESi alarajoonides 24–26.
- (6) Nõukogu võttis 15. oktoobril 2019 vastu poliitilise kokkuleppe 2020. aasta kalapüügivõimaluste kohta Läänemeres. Kõnealuse kokkuleppe kohaselt vähendatakse Läänemere idaosa tursapüügi võimalusi 2020. aastaks võrreldes 2019. aastaga vajalikul ja enneolematul määral (92 %) ning nähakse lubatud kogupüügi puhul ette üksnes kaaspüük. Selle varu sihtpüük ei ole seetõttu lubatud. Kuna ICESi alarajoonis 24 on peamiselt Läänemere idaosa tursk, on Läänemere lääneosa tursa lubatud kogupüügi kasutamine alarajoonis 24 piiratud samuti Läänemere idaosa tursa kaaspüügiga.
- (7) Seni Läänemere idaosa tursast sõltuvatel kalalaevastikel ei ole võimalik püüda alternatiivina teisi kalavarusid. Prognoositakse, et Läänemere idaosa tursa püügi lõpetamisest põhjustatud majandusliku kahju korvamine nõuaks alternatiivsete liikide lisapüüki ligikaudu 20 000 tonni ulatuses. Kuid nõukogu leppis kokku ka muude varude püügi ulatuslikus vähendamises, nimelt 65 % Läänemere lääneosa räime, 60 % Läänemere lääneosa tursa, 32 % atlandi merilesta, 27 % Botnia lahe räime ja 22 % kilu puhul.
- (8) Komisjoni analüüs näitab, et Läänemere idaosa tursast enim sõltuvad laevastikusegmendid hõlmavad rohkem kui 300 laeva, mis on peamiselt traalerid ja võrgulaevad Leedus, Lätis ja Poolas ning vähemal määral Taanis. Need laevastikusegmendid on suure sotsiaal-majandusliku tähtsusega, moodustades umbes 20–50 % vastavast riigi laevastikust Leedus, Lätis ja Poolas, väljendatuna täistööaja ekvivalentides. Vaid vähesed näivad olevat piisavalt vastupidavad, et elada üle lühiajaline – kuid mitte keskmise tähtajaga ega pikaajaline – püügikeeld. Ülejäänud on juba niigi kehvast olukorras, mida püügikeeld halvendab, või kaob nende kasumlikkus täielikult. Läänemere idaosa tursa kvoodi täituvus on juba aastaid olnud alla 60 %, vähenedes 2018. aastal veel 40 %ni ja 2019. aastal komisjoni erakorraliste meetmete alguseni juuli keskel veelgi rohkem (19 %), mis kajastab kõnealuse püügiliigiga seotud bioloogilist probleemi. Arvestades, et Läänemere idaosa tursavarud ei taastu eeldatavasti isegi keskpikas perspektiivis, esineb nende laevastikusegmentide puhul

⁵ Komisjoni 22. juuli 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/1248, millega kehtestatakse meetmed, et leevendada tõsist ohtu Läänemere idaosa tursa (*Gadus morhua*) varude säilimisele (ELT L 195, 23.7.2019, lk 2).

püsiv struktuurne tasakaalustamatus, mis seega õigustab laevastiku ümberkorraldamist.

- (9) Laevastiku ümberkorraldamine peab toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1380/2013⁶ artikliga 22, mille kohaselt peavad liikmesriigid võtma aja jooksul meetmed oma kalalaevastike püügivõimsuse kohandamiseks oma püügivõimalustega, võttes arvesse suundumusi ja toetudes parimatele teaduslikele nõuannetele, et saavutada püsiv ja alaline tasakaal püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahel. Selle eesmärgi saavutamiseks peavad liikmesriigid edastama komisjonile iga aasta 31. maiks aruande, mis käsitleb nende kalalaevastike püügivõimsuste ja nende püügivõimaluste vahelist tasakaalu. Kui hinnang näitab selgelt, et püügivõimsus ei ole kalapüügivõimalustega tegelikult tasakaalus, siis liikmesriik koostab ja lisab oma aruandele tegevuskava, milles käsitletakse laevastiku osasid, mille puhul on kindlaks määratud struktuurne liigne püügivõimsus. Kuna ICESi nõuanded Läänemere idaosa tursa seisundi halvenemise kohta avaldati 29. mail 2019, ei saanud olemasolevates aruannetes, mis käsitlevad püügivõimsuse ja püügivõimaluste vahelist tasakaalu, veel võtta arvesse uut teavet Läänemere idaosa tursa raske olukorra ja sellest tuleneva liigse püügivõimsuse kohta laevastike puhul, mis tegelesid varem selle varu sihtpüügiga. Liikmesriigid peaksid käsitlema seda liigset püügivõimsust järgmistes aruannetes, milles vaadeldakse laevastike ja püügivõimaluste vahelist tasakaalu, võimalikult kiiresti ja hiljemalt 31. maiks 2020.
- (10) Asjaomased liikmesriigid kinnitavad oma 15. oktoobri 2019. aasta poliitilises deklaratsioonis, et kui nad peavad vähendama püügivõimsust, et tulla toime püügitegevuse vähenemise negatiivsete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega, esitavad nad komisjonile tegevuskava vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artiklile 22. Liikmesriigid tunnistavad ka, et laevastiku püügivõimsuse vähendamise vajadust silmas pidades on oluline vältida riigiabi andmist investeringuteks lisapüügivõimsusesse.
- (11) ICESi nõuannete kohaselt, mis avaldati 29. mail 2019, püüti ligikaudu 70 % alarajoonides 24–28 püütud tursakogusest traaleritega, millele on paigaldatud 120 mm suurune Bacoma kaaspüügi pääsuaken või T90 võrgulina, ning 15 % turska lossiti nakkevõrkudega, mille võrgusilma suurus on vahemikus 110–156 mm. Neid kalastusviise käsitletakse üldiselt tursapüügil kasutatavatena ning nende minimaalne võrgusilma suurus on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruhes (EL) 2019/1241⁷. Teised kalastusviisid, mis on tursa lossimise mahu järgi esimese 15 seas, moodustasid igaüks vähem kui 5 % tursa lossimise kogumahust. Oluline on tagada, et Läänemere idaosa tursa püügiks kasutatavate laevastike võimsus ei suureneks ning püügi püsiv lõpetamine riiklike vahendite abil tooks kaasa laevastiku võimsuse tegeliku vähendamise. Nende kahe laevastikusegmendi püügivõimsuse ülemmäärana liikmesriikides tuleks kehtestada aktiivsete laevade tase kõige viimastel aastatel enne

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1241, mis käsitleb kalavarude ja mereökosüsteemide kaitsmist tehniliste meetmete abil ning millega muudetakse nõukogu määrusi (EÜ) nr 1967/2006, (EÜ) nr 1224/2009 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1380/2013, (EL) 2016/1139, (EL) 2018/973, (EL) 2019/472 ja (EL) 2019/1022 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 894/97, (EÜ) nr 850/98, (EÜ) nr 2549/2000, (EÜ) nr 254/2002, (EÜ) nr 812/2004 ja (EÜ) nr 2187/2005 (ELT L 198, 25.7.2019, lk 105).

erakorraliste meetmete kohaldamist, st 2017. ja 2018. aastal, ning seda tuleks alandada, kui laevad on avaliku sektori toetusel laevastiku koosseisust välja arvatud, eesmärgiga taastada Läänemere idaosa tursavaru.

- (12) Läänemere idaosa tursa varu püügivõimsuse ülemmäärasid tuleks kohaldada lisaks määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 22 sätestatud meetmetele. Nende ülemmääradega tuleks kehtestada püügivõimsus aktiivsete laevade kõige hiljutisemal tasemel, välja arvatud laevad, mis on varasematel aastatel ilma avaliku sektori toetuseta laevastiku koosseisust välja arvatud. Lisaks peaksid need tagama, et teiste laevastikusegmentide laevu ei saaks üle viia Läänemere idaosa tursa püügiga tegelevasse segmenti. Selleks et tagada nende ülemmäärade järgimine, peaksid liikmesriigid teavitama komisjoni esialgselt ülemmäärast ja selle muudatustest.
- (13) Arvestades Läänemere idaosa tursa varu rasket olukorda, tuleks võtta lisameetmeid Läänemere idaosa tursa püügi kontrollimiseks. Künnist, millest alates peab kalalaev lossima oma saagi kindlas kohas, tuleks vähendada 250 kilogrammini. Lisaks peavad nende kalalaevade kaptenid, millel on tursakvoodid ja mis püüavad kala piirkondades, kus esineb Läänemere idaosa tursk, tagama, et riigi pädevad asutused saavad nende püügitegevust igal ajal jälgida.
- (14) ICES avaldas Läänemere idaosa tursa analüütilise hinnangu, ent ei saanud esitada kalastussuremuse vahemikke ja erinevaid võrdluspunkte, kuna puudusid nõutavad andmed. Seetõttu tuleb andmete kogumist parandada, tagades, et Läänemere idaosa tursa püügil oleks vaateleja merel kohal vähemalt 20 % juhtudest.
- (15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 508/2014⁸ loodud Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) nägi 31. detsembrini 2017 ette püügitegevuse püsiva lõpetamise, et vähendada tuvastatud struktuurset liigset püügivõimsust. Kui liikmesriigid tuvastasid struktuurse tasakaalustamatuse, võimaldas määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 kohane tegevuskava neil seega kasutada tegevuskava eesmärkide saavutamise ühe viisina ka püügitegevuse püsivat lõpetamist.
- (16) Selleks et leevendada negatiivset majanduslikku mõju, mida põhjustab Läänemere erakordne ja püsiv keskkonnaseisund ning sellest tulenev kalapüügivõimaluste märgatav vähendamine, ning pidades silmas Läänemere mitmeaastases kavas sätestatud konkreetseid meetmeid, peaks olema kättesaadav riiklik toetus püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks kalalaevade lammutamise teel, et liikmesriigid saaksid saavutada oma määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 kohaste tegevuskavade eesmärgid ja vähendada Läänemere mitmeaastase kavaga hõlmatud kalapüügisegmentide kindlakstehtud struktuurset tasakaalustamatust. Seepärast tuleks määrust (EL) nr 508/2014 vastavalt muuta, et taaskehtestada toetus kalapüügi püsivaks lõpetamiseks laevadele, mis sõltuvad suurel määral Läänemere idaosa tursast.
- (17) Selleks et tagada Läänemeres laevastiku struktuurse kohandamise kooskõla mitmeaastases majandamiskavas sätestatud kaitse-eesmärkidega, peaks toetus püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks selliste kalalaevade lammutamise kaudu, mis sõltuvad suurel määral Läänemere idaosa tursast, olema rangelt tingimuslik ning seotud selliste kohandamise eesmärkide saavutamisega ja vahenditega, mis on määratud tegevuskavades kindlaks tasakaalustamata segmentide kohta.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

- (18) Arvestades Läänemere tundlikku ökosüsteemi, ei tohiks püügitegevuse püsiva lõpetamisega seoses anda toetust kalalaevade moderniseerimiseks töönduspüügist erineval otstarbel, näiteks harrastuskalapüügiks, millel võib olla ökosüsteemile kahjulik mõju. Seepärast tuleks sellist toetust anda üksnes kalalaevade lammutamiseks.
- (19) Lammutamiseks abi andmine on ettenägematu meede, mis on tingitud erakorralisest olukorrast. Komisjon ei saa eraldada püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks täiendavaid avaliku sektori vahendeid, mis ületavad iga liikmesriigi puhul kokkulepitud EMKFi rahastamispaketi. Samas võimaldaks EMKFi rahastamispaketi raames iga liikmesriigi jaoks kokku lepitud täiendav paindlikkus Läänemere liikmesriikidel, kes on kindlaks teinud, et kalapüügi püsiv lõpetamine on vahend, millega vähendada oma kalalaevastike struktuurset liigset püügivõimsust, tulla toime erakorralise olukorraga, seadmata ohtu muid EMKFi olulisi prioriteete ja eelkõige neid, mis on seotud määruse (EL) nr 508/2014 artikli 13 lõikes 2 nimetatud kalanduse, vesiviljeluse ja kalanduspiirkondade säästva arenguga. Määruse (EL) nr 508/2014 artikli 13 lõigetes 6 ja 7 osutatud püügitegevuse püsiva lõpetamise kategooriate ümberplaneerimist käsitatakse kui tõhusat viisi sellise paindlikkuse võimaldamiseks.
- (20) Määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 6 on sätestatud, et avaliku sektori toetusel laevastiku koosseisust välja arvatud kalalaevade püügivõimsust ei asendata. Lisaks sellele tuleb kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 kohaselt kompenseerida kasutuselevõetud uus avaliku sektori toetusega hõlmamata püügivõimsus vähemalt sama koguse varasema avaliku sektori toetusega hõlmamata püügivõimsuse kõrvaldamise teel.
- (21) Pidades silmas liidu selliste kalalaevade halba majanduslikku olukorda, mis sõltuvad märkimisväärses ulatuses Läänemere idaosa tursast, ning vajadust tagada EMKFi alusel toetus nende laevade püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks, peeti asjakohaseks sätestada erand kaheksa nädala pikkusest ajavahemikust, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2016/1139 muutmine

Määrust (EL) 2016/1139 muudetakse järgmiselt.

1. Lisatakse VIA peatükk:

*„VIA PEATÜKK
PÜÜGIVÕIMSUSTE ÜLEMPIIRID*

Artikkel 8a

Läänemere idaosa tursa püügivõimsuse vähendamine

1. Iga liikmesriigi selliste laevade kogu püügivõimsus, mis püüavad kala ICESi alarajoonides 24–32 ja on varustatud lõikes 2 loetletud kategooriate püügivahenditega, ei tohi ületada nende laevade püügivõimsust, mis on kantud liidu

kalalaevastiku registrisse [...] ⁹ ja mis tegutsesid 2017. ja 2018. aastal vastavalt kõnealustes liikmesriikides. Liikmesriigid esitavad komisjonile võimsuse taseme ja oma arvutused hiljemalt [...] ¹⁰.

2. Lõiget 1 kohaldatakse järgmiste kategooriate püügivahenditega varustatud laevade suhtes:

- (a) veetavad püünised, millel on vähemalt 120 mm suurused võrgusilmad T90 võrgulinast või vähemalt 105 mm suurused võrgusilmad, millele on paigaldatud 120 mm suurune Bacoma kaaspüügi pääsuaken;
- (b) passiivvõrgud, mille võrgusilma suurus on vähemalt 110 mm, kuid mitte üle 156 mm.

3. Selle liikmesriigi kogu püügivõimsus, kes rakendab püsiva lõpetamise meetmeid vastavalt määruse (EÜ) nr 508/2014 artikli 34 lõike 4 punktile b, väheneb avaliku sektori toetusel laevastiku koosseisust välja arvatud laevade püügivõimsuse võrra määruse nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 4 sätestatud korras.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile igast kogu püügivõimsuse vähendamisest aruannetes, mis esitatakse vastavalt kõnealuse määruse artikli 22 lõikele 4.“

2. Artikli 14 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) 250 kilogrammi turska;“

3. Lisatakse järgmine artikkel 14a:

*„Artikkel 14a
Tursapüügi kontroll*

Selliste kalalaevade kaptenid, millele on eraldatud tursapüügi võimalused Läänemeres ja mis püüavad kala ICESi alarajoonis 24 piirkondades, mis asuvad kaugemal kui kuus meremiili lähtejoonest, või alarajoonides 25–32, peavad tagama, et liikmesriigi kontrolliasutused saavad igal ajal teha järelevalvet nende püügitegevuse üle. Selleks peavad need kalalaevad olema varustatud laevaseiresüsteemiga (VMS) või muu samaväärse elektroonilise seiresüsteemiga, mille on sertifitseerinud kontrolliasutus.“

4. Lisatakse järgmine peatükk:

**„VIII PEATÜKK
ANDMETE KOGUMINE**

*Artikkel 14b
Vaatlajate kohalolek*

Liidu laevadel, millele on eraldatud tursapüügivõimalused ICESi alarajoonides 24–32, peab olema vaatlaja vähemalt 20 % merel oldud ajast.“

⁹ Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

¹⁰ Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis on üks kuu pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

Artikkel 2
Määruse (EL) 508/2014 muutmine

Määrust (EL) 508/2014 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklisse 13 lisatakse järgmine lõige:

„10. Liikmesriikidel on võimalus ületada lõikes 2 sätestatud summat ja jääda allapoole lõigetes 6 ja 7 sätestatud summasid, et toetada artikli 34 lõike 4 punktis b sätestatud meetmeid.“

2. Artikli 34 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesoleva artikli alusel võib toetust anda kuni 31. detsembrini 2017, välja arvatud siis, kui vastu on võetud püügitegevuse püsiva lõpetamise meetmed, et saavutada järgmiste mitmeaastaste kavade eesmärgid:

- (a) Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude kaitse ja säästva kasutamise mitmeaastane kava, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1022^{*};
- (b) Läänemere tursa-, räime- ja kiluvarude majandamise ja nende varude püügi mitmeaastane kava, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/1139^{*} seoses laevadega, mille suhtes kohaldatakse Läänemere idaosa tursa kogu püügivõimsuse piirangut, nagu on sätestatud määruse (EL) 2016/1139 artikli 8a lõikes 2.“

^{*} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1022, millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava ja muudetakse määrust (EL) nr 508/2014 (ELT L 172, 26.6.2019, lk 1).

^{*} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määrus (EL) 2016/1139, millega kehtestatakse Läänemere tursa-, räime- ja kiluvarude majandamise ja nende varude püügi mitmeaastane kava, muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2187/2005 ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1098/2007 (ELT L 191, 15.7.2016, lk 1).

3. Artikli 34 lõige 4a asendatakse järgmisega:

„4a. Määruse (EL) 2019/1022 eesmärkide saavutamiseks vastu võetud püügitegevuse püsiva lõpetamise meetmetega seotud kulud on rahastamiskõlblikud alates 16. juulist 2019.

Kulud, mis on seotud määruse (EL) 2016/1139, eriti selle artikli 8a eesmärkide saavutamiseks võetud püügitegevuse püsiva lõpetamisega seotud meetmetega, on EMKFist toetuse saamiseks kõlblikud alates [...]”¹¹.

4. Artiklisse 34 lisatakse järgmised lõiked:

¹¹ Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

„4b. Lõike 4 punkti b alusel ei anta toetust, kui püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu hinnang määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimases aruandes laevastiku segmendi kohta, millesse asjaomane laev kuulub, ei ole koostatud kõnealuses määruses osutatud ühistes suunistes sätestatud bioloogiliste, majanduslike ja laeva kasutamise näitajate alusel.

4c. Lõike 4 punkti b kohast toetust antakse üksnes siis, kui määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõike 4 kohaselt on kindlaks määratud kohandamise eesmärgid ja vahendid laevastikusegmentide jaoks, mis hõlmavad määruse (EL) nr 2016/1139 artikli 8a lõikes 2 osutatud laevu, ning kui sellised eesmärgid ja vahendid on seotud püügivõimsuse püsiva kõrvaldamisega.“

5. Artikli 34 lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„6. Erandina lõikest 1 võidakse anda toetust laevade püügitegevuse püsivaks lõpetamiseks, mis ei ole seotud laevade lammutamisega, tingimusel et laevade uuendamisel muudetakse nende sihtotstarve muuks kui töönduspüügiks. Seda erandit ei kohaldata lõike 4 punkti b alusel antava toetuse suhtes.“

Artikkel 3 *Jõustumine*

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja